

Joseph Delteil:

Petero čutov

Roman.

10

Glas o zavzetju Bergena po Francozih se je razširil s hitrostjo gofskega toka. Brodovja, ki so bila raztresena v norveških vodah, so zavistno škilila na mesto. Parnikov in oklopnjak okrog mesta je mrgolelo kot muh na mrhovini. Izstradani narodi so se izkrcavali v gosjem redu. Turške, švicarske, sirijske, španske ladje so na nabrežjih odlagale druhali, šarene kot absint. Po suhem so dan za dnem prihajale množice Rusov in Niponcev. Bergen je postal neizmerno taborišče na poti proti tečaju.

Grki, ki so se bili pravkar izkrcali, so si prižgali pipe in zasedli s svojimi ženami trg Djedju, kjer so stoji pričakovali svojo usodo. Dan za dnem so prihajali polni tovari Židov, Indijcev, Portugalcev, Arabcev. Sprva so vsi taborili zunaj, na trgih. Potem pa so se udomačili po hišah. Vsakemu narodu je bilo dodeljeno posebno mesto.

Zivljenje v Bergenu se je medtem organiziralo. Izvoljen je bil per acclamationem Mednarodni Svet, v katerem so sedeli 3 Rusi, 1 Francoz, 2 Španci, 1 Japonec, 15 Nemcev, 3 Turki, 1 Američan in 1 Laponec. Ta svet je pod vrhovnim vodstvom Eleonore skrbel za upravo. Polagoma se je povrnil zopet nekak red. Vsak dan so gradili nove barake, bolnice in cerkve. Velja omeniti, da so v posebne svrhe rezervirali posebno šotarišče, kjer so debelušne Eskimovke, razborite Švedinje in v olju plavajoče Laponke stregle mladim možem, skrbel za ljudsko zdravje in za druge ugodnosti, kakor je predpisoval zakon.

Množice so se polagoma nagibale k poligamiji. Veliko število žensk je na dolgem potovanju izgubilo (v doslovnem pomenu) svoje može: ena v Vladivostoku, druga v Varni, tretja v Chandernagorju; nekatere v Bremenu, druge zopet v Sebastopolu, v Bordeauxu, v Bilbau, v Genovi. In obratno. Razen tega je povsem umljivo, da nastane vedno, kadar se velike gruč ljudi na vkrcavališčih in na ladjah pomešajo med seboj in izbruhne panika, med ljudmi različnih spolov neko zblizanje, ki je kaj malo v skladu s tozadevnimi zakoni in uredbami. Tako trpi morala v železniških vagonih, na ladjah, na kolodvorih. Ščasnoma se stvorijo pod silo skupnega potovanja med tujimi moškimi in nepoznanimi ženskami ozke rodbinske vezi. Na čakališčih poležejo, kakor jim prija, tjavendan, in v teh okoliščinah ni čuda, da ljudje ne gledajo na poročni list. Sicer pa jim tega v vseobčnem zmedu nihče ne more šteti v zlo.

Odslej v Bergenu zakon de facto ni več obstojal. V trenutku.

ko postane življenje malo cenjeno, opasno in naravno, je pač odveč, uravnavati ga po predpisih ljubezni. Zadostuje instinkt.

Na večer se je po ulicah opazala zabavna pestrost v vrvenju. Poljakine so se družile s Peruvanci, Lahinje so se šetale roko v roki s Turčini, Perzijke so se grile z Japonci. Življenje v tem majhnem provincijalnem mestu je v svoji šarenosti nalikovalo vsemestnemu vrvežu. Povsod so ljudje hodili v parih in praktično reševali stanovanjsko krizo. Gojili so ljubezen manj v svitu lune kot v soju zvezd, in otroci se niso imeli pritoževati.

Elie-Elie je najprej inšpiciral bolnico, potem pa se je podal v mondensko četrt. V majhnih lesenih palačah so bili nameščeni bari, plesišča in kopališča. Elie-Elie je s trudnim korakom vstopil v Claridges. Pari so se vrteli kakor v Parizu, v Moskvi, v Sangaju in v Buenos Ayresu. Dekleta v svilениh oblekah in tujnovih ogrtačih, z rokavicami iz kože severnega jelena so rdečih lic in višnjevega nosu plesala v družbi mladih fantov, domišljavih do neba, obritih ustnic in src. Prizori kot na Rue de la Paix ali na Pigallovem trgu, le z malo primesjo sumljive kmetiške neokretnosti, ki je znak dobe po revoluciji ali pa neposredno pred izbruhom epidemije. Sempati je kak plesalec omahnil in njegovo truplo so z veliko spretnostjo pahnili v kot.

Elie-Elie je odšel. Ostavil je mesto. Podal se je na polje. Kako malo je še mislil na Eleonoro! Njegov duh, vaje razmišljanja o katastrofah, ki so zadele človeštvo, se je uživel v zgodovino: mislil je na razrušenje Jeruzalema, na kugo leta tisoč, na vojno štiri-najstega leta. Tako promišljevanje je bilo njegovemu mozgu v naslodo, polno groze in tragičnega ugodja.

Daleč ven na polje ga je zanašal korak. Pot je bila ravna kot njegova palica. Bilo je skoraj toplo. Elie-Elie si je odpel površnik in si zavihal brke. Tam v dalji so švigali galebi kot meteorji preko obzorja. Malo bliže so se v valovih smrek zibali krokariji in srake.

Zemljišča na obeh straneh ceste so bila že posejana in obdelana. Prvo, česar si poželi človek, ki zasede tujo zemljo, je lopata. Potem si usadi salate. Predmestniki Pariza, Berlina, Carigrada, Kalikute, Melbournea in Baltimora so v osmih dneh izpremenili okolico Bergena v sočivni vrt. Ti ljudje z vseh vetrov sveta, tožeči pod bedo in nevarnostjo, usahli in že napol okuženi, brez doma in kruha, ki so v tej najstrašnejši epidemiji večidel izgubili svoje žene ali ure, ti ljudje so se naselili tod ob poti in s škropilnico in z vrtnarskimi noži v rokah sadili grah, prebirali polke in obrezovali česen. Življenje zahteva svojo dozo omejenosti. V borbi za kruh je nekaj živalskega. Bodi blagoslovljen, ti srečni optimizem, ki se daleč proč od razumnosti naslajaš nad bombažem in prstjo! Vsi ti

VII.

Ljubezen. Ljubezen...

Medtem se je kuga vidno širila. Takele mase ljudi, ki jim primanjkuje fenola in morale, so neverjetno ragnjene k okuženju. V Bergenu je umrlo vsak dan tri, štiri tisoč ljudi. Vseh starosti, obeh spolov. Število je kmalu še naraslo. Doseglo je 5000, pozneje 7000. Kazalo je ustanoviti posebno organizacijo za mrtvake. Mobilizirali so za pospravljanje trupel Črno policijo. Najeli so «za dobo kuge plus 6 mesecev» celo pleme Kaffrov, ki so skrbeli za pokopavanje, ali bolje potapljanje mrličev. Sleherno noč so pregledovali ulice in promenade, pobirali umirajoče deklice, nakladali poginule može in mrtve žene. Zato so jim dali riža in govejih kosti. Vse skupaj so naložili na štirikolesne vozičke in odpeljali robo na obrežja. Tam so bile noč in dan pripravljene štiri tovrne ladje, ki so blago naložile, v ranem jutru, ob uri giljotine pa so odplule na široko morje in potopile svoj mrtvaški tovor.

Napram tej novi kužni ofenzivi se je človeštvo obnašalo docela različno. Najbolj nazadnjaška ljudstva so organizirala okoli Eleonoringe laboratorija procesije s svečami. Ženske so zahtevale in dosegle, da je Eleonora dobila častni pridevek: Jeanne d'Arc števila II. Razumnejši narodi so prekrizali roke. To je bilo bogme najpametnejše.

Eleonora je noč in dan prebila pri gospodu županu. Sredi tako strašne epidemije, kakor je bila kuga, ostane srce vendarle sree. Kaj me briga sreča vesoljstva, če pa sem sam nesrečen! Ljubezen je več kot človeštvo!

Eleonora je torej povsem zanemarila svoja bakteriološka raziskavanja. Moldejev mezinec je v njenih očeh imel večjo ceno kakor usoda vseh petih kontinentov. Njene misli so polne prelestnih senov in še prelestnejših stankov. Vse njeno življenje bije samo za njegovo srce. Vse njene ure so le za okras njegovemu poželenju, za okras njegovemu telesu.

„LUKULO“ dišave v zavojih so najboljšie !!

Pisalne stroje

nove in rabljene, najcenejše pri 52.-a VII

L. BARAGA, LJUBLJANA, Selenburgova ulica št. 6/L.
Telefon št. 580. Telefon št. 590.

Za prodajalno čevljev v Ljubljani se išče poslovodja

ki je v tej stroki izvežban, zmožen, zanesljiv, samostalen in marljiv.

Ponudbe moških reflektantov z navedbo plačilnih zahtev in referenc pod „P 606“ na upravo „Jutra“. 4426a

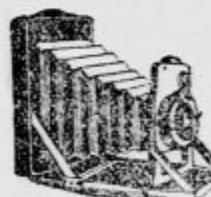
Prvovrstne

šteparice in krojače

za vojaško in civilno delo rabi **Fabrika Obuče „Boston“ a. d.** v Beogradu.

Javiti se pisмено na gornjo adresu.

PERUTZ, KODAK, AGFA, HAUFF

ploščo in filma, dalje Mimosa, Satrap, Kodakpapir, vse foto-potrebnice in foto-aparate Erman, Contesa, Kodak Górtz že od 160 Din naprej imajo stalno v zalogi.

drogerija: Anton Kanc sinova, Ljubljana, Židovska ulica št. 1.

Zahtevajte cenik!

Zahvala.

Ob nenadni, težki izgubi našega nepozabnega, dobrega soproga, očeta, starega očeta, strica in svaka, gospoda

Matervža Bastardi

gozdarskega paznika rudnika Hrastnik se vsem, ki so draga pokojnika spremlili na zadnji poti najtopleje zahvalujemo. Zlasti se zahvaljujemo p. n. rud. ravnateljstvu, lovskemu klubu „Draga“ in g. Ivanu Dernovsku za genljivi nagovor ob grobu ter društvu rudniških nameščenecv, posebno gosp. Logarju in vsem drugim, ki so poklonili prekrasne vence in šopke na njegovo krsto.

V Hrastniku, 20. avgusta 1925.

Minka Bastardi, zalujoča soproga, sinčki, hčerke in drugi sorodniki.

Vpis v državno davčno šolo v Beogradu.

Ministrstvo za finance, generalna direkcija neposrednih poreza v Beogradu objavlja potom tukajšnje finančne delegacije: v Beogradu se otvorita dva tečaja državne davčne šole (državne porezniške šole) od katerih traja prvi od 15. septembra 1925 do 31. maja 1926, drugi pa od 1. septembra 1926 do 30. aprila 1927.

Pravico do vpisa v to šolo imajo samo one osebe, ki so z uspehom dovršili najmanj 6 razredov srednje šole. V pomanjkanju takih prosilcev se morejo sprejeti tudi osebe, ki so izvršile najmanj 5 razredov gimnazije ali realke ter eno leto druge strokovne šole.

Absolventi državne davčne šole se postavljajo za uradnike v II. kategoriji.

Siromašni prosilci morejo dobiti državno podporo mesečno do 600 Din.

Prošnje je vložiti do 31. avgusta 1925 pri „Upravi državne porezniške šole“ v Beogradu (poslopje generalne direkcije neposrednih poreza).

Reflektanti naj se osebno zglase pri predsedstvu delegacije min. financ v Ljubljani, kjer dobe podrobna pojasnila.

Pozor! Samo 300 Din franko na dom!

Ta garnitura kuhinjske posode je iz najboljšega aluminija snežno bela in desetletno traja. Dobavljeno se pr. ti predložit ali povzetu.

Za cenik priložite Din 1.— v znamkah. Inserat priložiti. Ako bi ne ugajalo, se vrne tudi o c nazaj.

Kovinska industrija (Metallindustrie) INŽ. J. H. BÜHL, Maribor, SHS Aleksandrova cesta št. 6. 265-a

Najugodnejši nakup je naravnost od tovarne!

Še nekaj srečk

državne razredne loterije

celotnih, polovičnih in četrtinskih ima na razpolago

Zadružna hranilnica

registrovana posojilna in gospodarska zadruga z o. z.

V LJUBLJANI, Sv. Petra cesta št. 19.

Največji dobiček je Din 1.500.000.

Cela srečka v tretjem razredu stane Din 240.—

Polovična srečka v tretjem razredu stane Din 120.—

Četrtinska srečka v tretjem razredu stane Din 60.—

Zadnji termin za nakup srečk je 31. avgust t. l.

Ze pri prvem razredu je zadela v tem zavodu kupljena srečka št. 30.282 Din 12.000.

Potrebna pojasnila pismena in ustmena vedno na razpolago

ZNANOST IN VERA

VEDOSLOVNA STUDIJA

NAPISAL

DR. FRANCE VEBER,

VSEUČILŠNI PROFESOR

KNJIGA STANE DINARJEV 65.— BREZ POSTRŽINE

NAROČA SE V KNJIGARNI TISKOVNE ZADRUGE V LJUBLJANI, PREŠERNOVA UL. 54, NASPROTI GLAVNE POŠTE

Naprodaj je več stavbišč

v izmeri 340 do 955 m², ob Dunajski cesti. Lepa lega z razgledom na planine; stavbišča so suha in pečena. V neposredni bližini vodovod in elektrika. Cene po dogovoru. — Pojasnila daje I. M., Ljubljana, Škofja ulica št. 9. I. nadst., desno. 4435

OBJAVLJAM

da pričnem z dnem 20. t. m. prevažati z osebnim avtomobilom potnike in prtljago proti naročnin iz postaje Rakek v poljubno določene kraje po najnižjih konkurenčnih cenah.

ANDREJ POGLAJ, Rakek 139.

Kdor oglašuje, ta napreduje

Naša srčno ljubljena mama, ozir. stara mamica, gospa

Helena Planinc

vdova vpok. tajnika SGRJ podr. Ljubljana

nam je dne 20. avgusta ob 10. uri dopoldne mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v soboto, 22. t. m. ob 16. uri iz hiše žalosti, Cankarjevo nabrežje št. 1.

V Ljubljani, dne 20. avgusta 1925.

Gusti Gagel, hčerka — Josip Gagel, zet Gusti, Herbert in Oton, vnuki.